

5. Закон України «Про Національну поліцію» від 02.07.1915 року - Електронний ресурс <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення 22 лютого 2017)
6. Загальна декларація прав людини від 10.12.1948 року - Електронний ресурс <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995-015> (дата звернення 22 лютого 2017)
7. Конвенція про захист прав і основоположних свобод від 04.11.1950 року - Електронний ресурс <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995-004> (дата звернення 22 лютого 2017)
8. Конвенція про дорожній рух від 08.11.1968 року - Електронний ресурс <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995-041> (дата звернення 22 лютого 2017)
9. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16.12.1966 року - Електронний ресурс <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995-043> (дата звернення 22 лютого 2017)
10. Правила дорожнього руху України від 10.10.2001 року - Електронний ресурс <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1306-2001-%D0%BF> (дата звернення 22 лютого 2017)

Надійшла до редколегії 16.03.2017

ТАШМАТОВ В. А. ПРАВОВЫЕ ОСНОВЫ ОСТАНОВКИ ТРАНСПОРТНОГО СРЕДСТВА ПОЛИЦИЕЙ УКРАИНЫ

В данной статье будут рассмотрены правовые основы такого превентивного полицейского мероприятия, как остановка полицией транспортного средства, а также детально освещены основания для этого полицейского мероприятия и порядок его проведения.

Ключевые слова: административное правонарушение, водитель, дорожно-транспортное происшествие, преступление, остановка, участник дорожного движения.

TASHMATOV V.A. THE LEGAL BASIS FOR THE VEHICLE STOP BY THE POLICE OF UKRAINE

In this article the question of legal basis of preventive police measure such as the stop of the police vehicle will be discussed; the causes for this police action and the procedure of its holding are described in details.

Keywords: administrative violation, driver, traffic accident, crime, stop, road traffic participant.

УДК 351.741 (477)

Н. Д. ТУЗ

кандидат юридичних наук, старший викладач

кафедри тактико-спеціальної підготовки факультету № 3

Інституту з підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції

Львівського державного університету внутрішніх справ

ПРОБЛЕМАТИКА НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ ОСНОВИ ДІЯЛЬНОСТІ ПАТРУЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ В УКРАЇНІ

У статті розглянуто проблемні аспекти нормативно-правового регулювання діяльності патрульної поліції в Україні, наголошено на необхідності вирішення даного питання.

Ключові слова: патрульна поліція, службові повноваження, патрульні поліцейські, реформа поліції.

02 липня 2015 року в Україні було прийнято Закон України «Про Національну поліцію», який вступив в законну силу 07 листопада 2015 року. Даний Закон докорінно змінив правоохоронну систему в Україні, українська міліція перетворилася на європейську поліцію.

Частина 3, стаття 13 вищевказаного Закону зазначає нам, що у складі поліції функціонують наступні підрозділи: кримінальна поліція, патрульна поліція, органи досудового розслідування, поліція охорони, спеціальна поліція, поліція особливого призначення [1].

З моменту появи на вулицях міст України, нові патрульні поліцейські викликали бурхливий інтерес з боку людей, оскільки всі очікували, що поліція стала кардинально і якісно відрізнитися від старої міліції. І цей інтерес активно підтримувався на рівні вищого керівництва держави, в засобах масової інформації, інформуючи громадян про позитивну динаміку та результативність роботи нових патрульних поліцейських.

Все частіше громадяни почали наголошувати на ввічливості, людяності працівників патрульної поліції, на чіткості виконання ними норм чинного законодавства України, принциповість під час виконання ними своїх службових обов'язків, патріотизмі та прагненню до змін у країні в цілому. Однак, незважаючи на відповідні позитивні зміни в діяльності Національної поліції України, в процесі виконання своїх професійних обов'язків патрульні поліцейські все частіше зустрічаються із багатьма недоліками, в першу чергу із недоліками нормативно-правового забезпечення своєї діяльності.

Закон України «Про Національну поліцію» містить в собі велику кількість плюсів в порівнянні із Законом України «Про міліцію», оскільки в ньому більш детально прописані всі, як превентивні, так і примусові поліцейські заходи, які безпосередньо можуть застосовуватись до громадян, і це не на рівні інструкцій, як було передбачено раніше, а на рівні закону. Чітко передбачено, в яких випадках та ситуаціях можна здійснювати перевірку документів, поверхневу перевірку особи, коли можна зупиняти транспортний засіб, в яких випадках можна проникати в житло, передбачено новий для України вид поліцейського заходу – поліцейське піклування. Також в законі прописано порядок застосування всіх примусових поліцейських заходів, котрі можуть застосовуватись стосовно громадян. Однак, законодавчі колізії, прогалини нормативно-правових актів негативно впливає на ефективність та якість виконання своїх професійних обов'язків працівниками патрульної поліції.

В першу чергу слід наголосити, що працівники нової патрульної поліції, в своїй повсякденній діяльності, далі продовжують керуватися основними положеннями Наказу МВС № 404 від 28.07.1994 року «Про затвердження Статуту патрульно-постової служби міліції України. Як зазначає стаття 1 вищевказаного нормативного акту, патрульно-постова служба міліції - це діяльність спеціальних нарядів міліції по охороні громадського порядку, безпеці і боротьбі з правопорушеннями на вулицях, площах, в парках, на транспортних магістралях, портах, в аеропортах та інших громадських місцях, а також при проведенні масових заходів, ліквідації наслідків аварії, катастрофи, стихійного лиха [2].

Проте, слово «міліція» відповідно до прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про Національну поліцію» не використовується і юридичного значення не має.

Як зазначають більшість керівного складу Департаменту патрульної служби МВС України та більшість керівного складу територіальних управлінь патрульної поліції, нові

патрульні поліцейські керуються «Стандартними операційними процедурами». Проте, вищевказані операційні процедури юридичної сили на законодавчому рівні не мають, що є великою проблемою в діяльності патрульних поліцейських, тобто всі дії узгоджуються та виконуються у словесній формі. Видається, що в період реформування, зміни законодавства, нагальним є прийняття нового статуту патрульної поліції України, який має чітко та детально описувати основи управління підрозділами патрульної поліції, форми організації охорони громадського порядку, планування заходів по організації діяльності патрульної служби, підготовку та проведення інструктажів, контроль за організацією і несенням патрульної служби тощо.

Наступним є те, що патрульні поліцейські, згідно статті 222 кодексу України про адміністративні правопорушення, наділені повноваженнями щодо розглядати справ про адміністративні правопорушення [3]. Ряд статей потребують спрощеної процедури розгляду. Наприклад, частиною 1 статті 122 кодексу України про адміністративні правопорушення передбачає покарання за перевищення встановлених обмежень швидкості руху транспортних засобів більш як на двадцять кілометрів на годину, а відповідно й виносити постанову в таких справах, незалежно від факту оскарження факту адміністративного правопорушення або стягнення, яке накладає поліцейський, без складання протоколу про адміністративні правопорушення. Однак, механізм фіксації такого факту правопорушення законодавцем не визначений, крім автоматично зафіксованих таких адміністративних правопорушень. Цей факт обумовлений режимом несення служби патрульними, які під час виконання своїх повноважень у складі автопатруля мають постійно перебувати в русі. Крім того, технічного обладнання, яке б дало змогу зафіксувати факти перевищення швидкості водіями, у працівників патрульної поліції немає. І таких прикладів можна навести велику кількість. Тому необхідно на основі теоретичних та практичних знань і вмінь застосування норм законодавства на належному рівні врегулювати питання реалізації повноважень патрульними, оскільки принцип законності є одним з основних у діяльності Національної поліції.

Спостерігається невідповідність положень законодавства в різних нормативно-правових актах. Наприклад, кожному громадянину відповідно до статті 59 Основного Закону нашої держави гарантується право на правову допомогу. У зв'язку з реалізацією реформи Національної поліції України, новелою Кодексу України про адміністративні правопорушення стали зміни в діяльності поліцейських патрульної служби під час провадження у справах про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення дорожнього руху. Тобто, відповідно до статті 258 кодексу України про адміністративні правопорушення, працівники патрульної поліції не уповноважені складати протокол у разі виявлення адміністративних правопорушень, розгляд яких віднесено до компетенції Національної поліції України. Постанова в таких справах виноситься на місці вчинення адміністративного правопорушення, а протокол не складається, навіть якщо під час складання постанови у справі про адміністративне правопорушення особа осперить допущене правопорушення й адміністративне стягнення, що на неї накладається. Надання поліцейським Національної поліції України вищевказаних повноважень прямо суперечить нормі Конституції України, яка гарантує кожному право на правову допомогу Особа, що вчинила адміністративне правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, позбавлена можливості скористатися послугами юриста, у зв'язку з чим, можливо, слід було б перенести розгляд справи на певний строк [4].

Частина 2, статті 19 Закону України «Про Національну поліцію» передбачає підстави та порядок притягнення поліцейських до дисциплінарної відповідальності, а також застосування до поліцейських заохочень, що визначається Дисциплінарним статутом Національної поліції України. Однак, станом на сьогоднішній день працівників патрульної поліції притягають до дисциплінарної відповідальності згідно Дисциплінарного статуту ОВС, що видається також неприпустимим.

Стаття 34 Закону України «Про дорожній рух» зазначає, що державній реєстрації та обліку підлягають призначені для експлуатації на вулично-дорожній мережі загального користування транспортні засоби усіх типів: автомобілі, автобуси, мотоцикли всіх типів, марок і моделей, самохідні машини, причеи та напівпричеи до них, мотоколяски, інші прирівняні до них транспортні засоби та мопеди, що використовуються на автомобільних дорогах державного значення[5]. Тобто, якщо транспортний засіб їде у межах міста, він може не реєструватись. Доцільним є доповнити даний законодавчий акт поняттям «дороги загального користування», що полегшить роботу патрульним та порядок оскарження їхніх дій у судах різних інстанцій.

Стаття 140 Кодексу України про адміністративні правопорушення передбачає відповідальність за «Порушення правил, норм і стандартів при утриманні автомобільних доріг і вулиць, невжиття заходів щодо своєчасної заборони або обмеження руху чи позначення на автомобільних дорогах і вулицях місць провадження робіт» [3]. Однак при складанні протоколу по частині четвертій даної статті дуже складно «фізично зловити» відповідальну особу. Можливо варто затвердити форму виклику в Управління, для складення протоколів у справі про адміністративне правопорушення, і прописати відповідальність за неявку.

Відсутня спільна інструкція Міністерства охорони здоров'я України та Міністерства внутрішніх справ України, яка б врегулювала питання про те, що наркологічні диспансери можуть проводити освідування при правопорушеннях у сфері охорони громадського порядку, коли питання про складення протоколу про адміністративне правопорушення складається працівниками патрульної поліції.

Підсумовуючи вищесказане, слід наголосити на тому, що реформа поліції продовжує реалізовуватись і всі законодавчі неузгодженості та колізії, котрі створюють перепони у повсякденній діяльності поліції в Україні незабаром будуть вирішені на законодавчому рівні.

СПИСОК БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПОСИЛАНЬ

1. Закон України «Про Національну поліцію», Положення про патрульну службу МВС: чинне законодавство станом на 07 серпня 2015 р.: (офіц. текст). – К.: ПАЛИВОДА А. В., 2015. – 92 с. (Закони України).
2. Наказ МВС України від 28.07.1994 року № 404 «Про затвердження Статуту патрульно-постової служби міліції України». Електронний ресурс. Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0213-94>
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 року. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/80732-10/page8>

4. Кравченко І. С. Актуальні проблеми діяльності патрульної служби Національної поліції України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.visnyk-juris.uzhnu.uz.ua/file/No.39/part_1/35.pdf
5. Про дорожній рух: Закон України від 30.06.1993 року // Відомості Верховної Ради України, 1993, № 31, Ст. 338.

Надійшла до редколегії 14.03.2017

ТУЗ Н. Д. ПРОБЛЕМЫ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЙ ОСНОВЫ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПАТРУЛЬНОЙ ПОЛИЦИИ В УКРАИНЕ

В статье рассмотрены проблемные аспекты нормативно-правового регулирования деятельности патрульной полиции в Украине, подчеркнута необходимость решения данного вопроса.

Ключевые слова: *патрульная полиция, служебные полномочия, патрульные полицейские, реформа полиции.*

TUZ N. D. THE PROBLEMS OF NORMATIVE-LEGAL BASES OF ACTIVITIES OF THE PATROL POLICE IN UKRAINE

The article considers problematic aspects of legal regulation the activities of the patrol police in Ukraine, and stresses the necessity to address this issue.

Keywords: *police patrol, official authority, police, reform of the police.*

УДК 343.163(477)

О. Ю. ЦЕБИНОГА,

курсант групи ФІ-15-2 факультету № 1

Харківського національного університету внутрішніх справ

М. В. ДЖАФАРОВА,

кандидат юридичних наук,

доцент кафедри адміністративного права і процесу

Харківського національного університету внутрішніх справ

ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-6203-0027>

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА КАДРІВ ПОЛІЦІЇ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ СИСТЕМИ МВС УКРАЇНИ

Досліджено сучасний стан і перспективи розвитку кадрового забезпечення в органах національної поліції, проаналізовано стан та сучасної правової підготовки майбутніх правоохоронців, на підставі проведеного аналізу запропоновано шляхи удосконалення правового регулювання у сфері кадрового забезпечення.

Ключові слова: *кадрове забезпечення, кадрова політика, професійний відбір, профорієнтаційна діяльність органів національної поліції, кадрове планування.*

Для створення ефективної системи правоохоронних органів необхідна якісна система підготовки кадрів поліції. Сьогодні, в умовах реформування правоохоронної системи, її зростаючої гуманізації та інтеграції в європейську спільноту, керівництво МВС України ставить більш суворі вимоги до майбутнього працівника Національної поліції та рівень їх професійної підготовки.